

sneden door zieke organen, maar ook eenige door normale organen afbeeldt. Zeer fraai zijn bijv. afb. 103 lengtedoorsnede door de geheele normale volwassen nier, afb. 176, 177, 178, 179 doorsneden door de geheele mamma in het begin der zwangerschap, aan het eind der zwangerschap, bij chronische mastitis, en bij ziekte van PAGET met carcinoom in de zogklier zelf.

Met den schrijver ben ik van meening, dat de atlas nuttig is voor studenten, artsen en patholoog-anatomen. De prijs is betrekkelijk niet hoog.

W. M. DE VRIES.

MARGARET D. PALMER, *Lessons on Massage*. Sixth edition, revised and rewritten bij DOROTHY WOOD, London BAILLIÈRE TINDALL and COX 1927, 320 blz. 71 Fig. prijs / 7.35.

Dit boek is niet door artsen geschreven, maar door masseuses. Het draagt er ook duidelijk den stempel van, waarmede ik geenszins bedoel, dat het medische gedeelte slecht is, integendeel: het is wel sober en eenvoudig, maar toch goed beschreven, doch het typisch niet-medische van dit boek is de opgewektheid en de zekerheid, waarmede het directe succes van heilgymnastische en massagebehandelingen verwacht wordt bij zooveel, waar wij nihilistisch tegenover staan. En ik geloof, dat het van groot belang voor artsen is dit weer eens onder het oog te krijgen, om niet te vergeten hoe veel met deze behandelingen bereikt kan worden. Niet voor niets hebben door eeuwen heen de patiënten zelf op deze wijze de hulp, die wij hun nu dikwijls onthouden, gezocht.

De verdeling in hoofdstukken is zoodanig, dat na enkele hoofdstukken over algemeene zaken, er enkele komen over fractuurbehandelingen, behandeling van misvormingen en van gewrichts- en spieraandoeningen, waarna systematisch de meest verschillende ziekten besproken worden met haar indicaties en ook contra-indicaties voor massagebehandeling, waarbij dan telkens wordt aangegeven hoe de samenhang gedacht wordt tusschen de ingestelde massagebehandelingen en de oorzaak der ziekte, om ten slotte te eindigen met een anatomisch gedeelte.

Voor hen, die de massage als vak beoefenen, maakt deze manier van behandeling der stof, het boek ook als leidraad in de practijk bij uitstek geschikt.

J. V. E. TENGBERGEN.

Dr. E. KUBÁNUI, *Die Bluttransfusion*. Boedapest, URBAN en SCHWARZENBERG. Berlin en Wien. 1928. Prijs 6 mark.

De bedoeling van KUBÁNUI is in dit werkje een samenvattend overzicht te geven van al hetgeen voor de uitvoering van bloedtransfusies van belang is. Als men bedenkt, dat in 1924 door PAUCHET en BECART en in 1925 door WEIL en ISH-WALL uitmuntende dergelijke samenvattende overzichten geschreven zijn, en dat na 1925 eigenlijk geen nieuwe ontdekkingen of inzichten in het vraagstuk der bloedtransfusie naar voren gebracht zijn, kan men niet